

VII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

■ KOMISJI DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ (NR 79)

z dnia 3 października 2012 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji do Spraw Unii Europejskiej (nr 79)

3 października 2012 r.

Komisja do Spraw Unii Europejskiej, obradująca pod przewodnictwem poseł **Agnieszki Pomaskiej (PO)**, przewodniczącej Komisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

– dyskusja na temat Europejskiej Współpracy Terytorialnej 2007-2013 (EWT) obejmującej programy wspierające operacje w zakresie współpracy transgranicznej, transnarodowej oraz międzyregionalnej; informacja na temat Programu Współpracy Przygranicznej Polska – Republika Słowacka 2007-2013.

W posiedzeniu udział wzięli: **Mirosław Wędrychowicz** starosta powiatu gorlickiego wraz ze współpracownikami, **Dymitr Rydzanicz** wójt gminy Uście Gorlickie wraz ze współpracownikami, **Vladimír Kozák** dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie wraz ze współpracownikami, **Joanna Senyszyn** poseł do Parlamentu Europejskiego oraz **Zbigniew Czachór** stały doradca Komisji.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Adam Dudzic** wicedyrektor Biura Spraw Międzynarodowych, **Joanna Kowalska**, **Agata Jackiewicz** – z sekretariatu Komisji w Biurze Spraw Międzynarodowych.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Czy potrzebują państwo jakąś przerwę czy też możemy rozpocząć drugie posiedzenie? Bardzo się cieszę. Drugie posiedzenie, czyli dyskusja na temat Europejskiej Współpracy Terytorialnej w latach 2007-2013, obejmującej programy wspierające operacje w zakresie współpracy transgranicznej, transnarodowej oraz międzyregionalnej oraz informacja na temat Programu Współpracy Przygranicznej Polska – Republika Słowacka 2007-2013. Taki jest punkt obecnego posiedzenia Komisji, punkt porządku obrad. Czy są jakieś uwagi? Nie widzę.

W związku z tym od razu oddam głos panu Dymitrowi Rydzaniczowi, wójtowi gminy Uście Gorlickie. Bardzo proszę o wprowadzenie do tematu. Jeszcze tylko dodam, że później poprosiłabym pana Mirosława Wędrychowicza o ponowne zabranie głosu. Także przedstawiciele ze Słowacji, jeżeli byliby skłonni zabrać głos. Bardzo proszę.

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Dziękuję. Szanowni państwo! Chciałbym dodać do wypowiedzi pana burmistrza (dobrze się czuję w tej sali na stojąco), że są wpisane dwa kościoły i trzy cerkwie, gdzie była już komisja i pani ekspert. Mamy nadzieję, że to jeszcze nie koniec, ponieważ mamy tu z pięć cerkiewek, które też powinny znaleźć się na liście.

Szanowni państwo! Jako gospodarz gminy chciałbym serdecznie państwa powitać w naszych skromnych progach. Przy okazji – najlepsze pozdrowienia. Drodzy państwo! Chciałbym też podziękować za przybycie, ponieważ nie spodziewaliśmy się takiego zaszczytu. Podziękowania te kieruję na ręce pani przewodniczącej. Jako wójt gminy czuję się dumny i zaszczycony, że Komisja dojechała na południe Polski i może obradować. Z pierwszych ust możemy dowiedzieć się o pewnych sprawach.

Również bardzo serdecznie pragnę podziękować panu posłowi Andrzejowi Sztorcowi, ponieważ drodzy państwo, jest to skromna zdrada tajemnicy, że jest on ojcem chrzest-

nym tej gminy. Często odwiedza. Raz w tygodniu jest w naszej gminie. Możemy dyskutować o wielu sprawach. Informuje nas.

Drodzy państwo! Chciałbym powiedzieć kilka zdań o gminie. Jest to gmina turystyczno-uzdrowiskowa, ale poważne miejsce zajmuje też rolnictwo, wyrób artykułów z drewna, jak również lecznictwo. Drodzy państwo! Jest to największa gmina w Małopolsce. Zajmujemy 287 kilometrów kwadratowych. Naszą gminę zamieszkuje 6,5 tys. ludzi. Zamieszkuje ją społeczność polska i mniejszość łemkowska. Gdyby ktoś chciał zobaczyć prawdziwego łemka, to ja nim jestem. Mam też żonę łemkinię oraz dwie córki. Drodzy państwo! Społeczność łemkowska wygląda normalnie. Jestem tylko trochę otyły, ale to pewnie ze względu na dużą powierzchnię. Proszę? Nie, nie koleżanka jest szczuplutka.

Drodzy państwo! Na terenie gminy mamy dwadzieścia wsi, dziewiętnaście sołectw. Są to małe sołectwa, ale wszyscy pracują.

Na terenie gminy mamy również osiem wyznań. Jest wyznanie rzymskokatolickie, prawosławne, grekokatolickie, są świadkowie Jehowy i są buddyści. Żyjemy w jednej dużej rodzinie, ale bardzo, bardzo zgodnej. Wreszcie udało mi się wypracować takie porozumienie, że wszyscy są zadowoleni. Wszyscy jesteśmy jednakowo traktowani. Jest to wielki sukces, że tak u nas jest.

Drodzy państwo! Naszym bogactwem jest uzdrowisko Wysowa, w którym państwo jesteście. W uzdrowisku mamy trzynaście wód mineralnych. Prawie codziennie w użytkowaniu jest chyba sześć źródeł. Wczoraj zapowiadałem, że mamy nawet jedną taką wodę, którą pije się na drugi dzień, która leczy. Jest to Franciszek. Dokładnie jest taki zapis, że łagodzi objawy poprzedniego dnia, ale to wcześniej trzeba trochę wypić jakichś napoi wysokowych. Na drugi dzień też trochę trzeba wypić wody mineralnej, żeby pomogła.

Drodzy państwo! Mamy również dwadzieścia budowli sakralnych połączonych szlakiem architektury drewnianej, trzynaście cmentarzy z I wojny światowej.

Mamy też największą w Europie stadninę koni huculskich w Regietowie. Drodzy państwo! Jest dla nas zaszczytem, że stadnina ta utrzymała się. Musieliśmy dużo pracować, żeby stadnina została, ponieważ były różne zakusy. Stado podstawowe w stadninie liczy sto kłaczy, ogólna liczba pogłowa to około trzysta sztuk. Pracują na siedmiuset hektarach. Jest im bardzo ciężko, ponieważ warunki atmosferyczne nie zawsze są takie, że można urządzić kuligi i jeździć bryczkami bądź w siodle. Niemniej jakoś przeżywają. Mam nadzieję, że stadnina w dalszym ciągu pozostanie na terenie naszej gminy, a wszyscy z państwa będą ją odwiedzać i będą zadowoleni.

Muszę też wspomnieć, że w Wysowej mamy też park, który został zagospodarowany. Myślę, że za moment będziemy go zwiedzać.

Teraz koleżanka przedstawi kilka zdjęć. Drodzy państwo! To jest kościół rzymskokatolicki. To jest cerkiew prawosławna w Wysowej. Przed wojną była grekokatolicka. To jest cerkiew w Brechnarce. To jest następna wieś, nie jest sołectwem. To jest kościół rzymskokatolicki w Wysowej, jak wjeżdżaliście państwo do Wysowej. To jest pijalnia, która została wybudowana sześć lat temu. Spaliła się w 1964 roku i odbudowaliśmy ją sześć lat temu. Jest podobna do przedwojennej, troszeczkę większa. Również zachęcam państwa do tego, żeby ją odwiedzić, kiedy będziemy w wysowskim parku. Tu jest w budowie, już na ukończeniu wysowski basen. Jest to park wodny – tak się nazywa – który został wybudowany. Jest to powierzchnia na osiemdziesiąt osób. Oddaliśmy przed dwoma tygodniami do użytkowania.

Teraz koleżanka przedstawi współpracę ze Słowacją; to, które wnioski były realizowane.

Muszę jeszcze serdecznie powitać kolegów ze Słowacji, ponieważ jest współpraca. Jest tu starosta bardejovski Mirek Bujda oraz dyrektor wojewódzkiego zarządu dróg z Prešova Kozak. Serdecznie ich witam i pozdrawiam. Drodzy państwo! Chciałbym powiedzieć, że współpraca z nimi – może tak nie będziemy mówić, ponieważ są to mężczyźni – jest super. Współpraca z nimi jest koleżeńska, prawie rodzinna. Rozumiemy się, wspieramy, pomagamy. Dziękuję wam za to serdecznie. Mam nadzieję, że w dalszym ciągu będzie taka realizacja zadań, że program transgraniczny, budowa drogi z Beche-rova do przejścia i z przejścia, z Gładyszowa do Uścia Gorlickiego i do Wysowej Zdroju będzie zrealizowana w najbliższym czasie.

Dziękuję i proszę koleżankę o zabranie głosu.

Inspektor do spraw rozwoju gminy Urzędu Gminy Uście Gorlickie Elżbieta Wansacz:

Gmina Uście Gorlickie współpracuje ze Słowacją od 2001 roku. Realizowaliśmy duży projekt infrastrukturalny „Modernizacja sieci wodociągowej w Wysowej Zdroju” z Programu INTERREG III A. Partnerem projektu był Obce Zborov. Łączna wartość projektu to 1700 tys. zł. Projekt był dofinansowany w 75%. W ramach projektu wykonano modernizację i budowę sieci wodociągowej i przyłączy, ujęcie wody na potoku Medindek i na rzece Ropie oraz modernizację stacji uzdatniania wody. Tutaj kilka zdjęć z realizacji inwestycji.

Realizujemy też wiele wspólnych mikroprojektów. W ramach programu PHARE 2001 razem z Obec Hertnik zrealizowaliśmy projekt „Szlaki rowerowe czynnikiem rozwoju turystyki przygranicznej”. Celem projektu była aktywizacja transgranicznego ruchu przygranicznego. W ramach projektu zostały wydane informatory oraz została zamieszczona mapa w Internecie. Tutaj jest właśnie okładka informatora.

Kolejnym projektem był projekt w ramach następnej edycji PHARE 2002-2003 „Impresje folklorystyczne, prezentacja kultury mniejszości etnicznych pogranicza polsko-słowackiego”. Partnerem projektu było Hornošarišské Osvetové Stredisko w Bardejovie. Celem projektu była prezentacja tradycji kulturowych mniejszości etnicznych pogranicza polsko-słowackiego. Tutaj też kilka zdjęć.

Kolejny projekt zrealizowany wspólnie z partnerami Hervartov i Siba był to projekt „Szlakiem małej i dużej architektury sakralnej gminy Uście Gorlickie”. W ramach projektu zostały wydane dwa tomy publikacji opisującej gminę Uście Gorlickie, w tysiącu sztuk. Tradycyjny chrzest książki. Zwyczaj ten przejęliśmy ze Słowacji. Pierwszy tom „Wokół Wysowej Zdroju”. Zostały tu opisane miejscowości leżące wokół Wysowej. Drugi tom „W dolinie potoku Zdynia”, czyli od tamtej strony gminy. Też zostały opisane wszystkie miejscowości.

Kolejnym projektem był projekt „Profilaktyka bez granic; budowa powiązań instytucjonalnych polskich i słowackich samorządów i policji”. Celem projektu było nawiązanie i rozwój stałej współpracy pomiędzy samorządami i policją z Uścia Gorlickiego i Bardejova. W ramach projektu odbyły się warsztaty, konferencja. Zostały wydane publikacje.

Kolejnym projektem były transgraniczne działania profilaktyczno-sportowe. Projekt był realizowany przez jedno ze stowarzyszeń. Był tutaj zorganizowany obóz profilaktyczny oraz zawody sportowe. Tutaj też kilka zdjęć.

W ramach Programu Współpracy Transgranicznej Rzeczpospolita Polska – Republika Słowacka 2007-2013 kontynuowaliśmy projekt „Szlakiem małej i dużej architektury sakralnej gminy Uście Gorlickie”. Wydaliśmy kolejne dwie publikacje opisujące pozostałą część gminy. Projekt był realizowany w roku 2010. Były to tomy trzeci i czwarty: „Wokół Uścia Gorlickiego” i „W dolinie rzeki Biała”. Tutaj są okładki książek.

Kolejnym projektem realizowanym głównie na terenie gminy Uście Gorlickie była ochrona drewnianych cerkwi na międzynarodowym szlaku architektury drewnianej. Partnerami projektu były parafie katolickie obrządku grekokatolickiego Przysłup, Śnietnica, Uście Gorlickie, Gładyszów i Pętna. Projekt był realizowany w latach 2010-2012. Łącznie w ramach projektu zostało wyremontowanych jedenaście cerkwi. Tutaj są dwie: Uście Gorlickie i Gładyszów.

Gmina Uście Gorlickie bierze również udział w projektach jako partner. Tutaj jest przykład jednego z takich projektów. Braliśmy udział w seminarium i promocji kultury „KVAKOVSKIE FASLANGY” w Obec Kvakovce. Był to projekt transgraniczny „Spotkania kultury pomiędzy Polakami i Słowakami”. Tutaj też jedno ze zdjęć.

W latach 2010-2011 gmina była także partnerem projektów realizowanych przez Komendę Powiatową Policji w Gorlicach. Były to trzy projekty realizowane przez policję: „Stop kradzieżom zabytków dziedzictwa kulturowego pogranicza polsko-słowackiego”, „Bezpieczeństwo w ruchu drogowym”, „Polsko-słowackie ćwiczenia dowódczo-sztabowe”. Kilka zdjęć z owych projektów.

Także szkoły na terenie gminy Uście Gorlickie współpracują ze szkołami słowackimi. Właśnie cztery szkoły: w Wysowej Zdroju, gimnazjum w Uściu Gorlickim, szkoła podsta-

wowa w Gładyszowie i szkoła w Banicy realizowały wspólne projekty ze Słowacją. Tutaj też kilka zdjęć. Zawody sportowo-obronne, zmagania sportowe, wspólne wycieczki i dni polsko-słowackie.

Odbywa się również współpraca pomiędzy samorządowcami, np. poprzez wspólne wyjazdy, spotkania, podpisywanie umów. Tutaj jest spotkanie z przedstawicielami Obec Kvakovce nad jeziorem Domasa. A tutaj już jest niedaleki Stepnik. Odbywają się także wspólne mecze piłki nożnej, różne zawody sportowe. Nagraliśmy też wspólną płytę z kołędami polskimi, słowackimi i lemkońskimi. Tutaj też kilka zdjęć. Właśnie została wydana płyta z kołędami.

Współpracujemy w wielu kierunkach i w wielu dziedzinach. Mam nadzieję, że współpraca ta będzie się dalej rozwijać.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję. Teraz poproszę pana starostę Wędrychowicza o zabranie głosu. Rozumiem. Gdyby mógł się pan przedstawić, byłoby super.

Główny specjalista w Wydziale Rozwoju Starostwa Powiatowego w Gorlicach Daniel Markowicz:

Pan starosta stwierdził, że nie tylko będę klikał w komputer, ale też powinienem coś powiedzieć, ponieważ może będzie krócej. Postaram się.

Nazywam się Daniel Markowicz. Jestem pracownikiem Starostwa Powiatowego w Gorlicach. Pracuję w Wydziale Rozwoju, co oznacza nie tylko szumną nazwę, ale też rzeczywiście ciężką pracę przy prawie wszystkich projektach finansowanych bądź dofinansowywanych ze środków unijnych.

Proszę państwa! Bardzo krótko przedstawię ogromny projekt, ogromne zamierzenie finansowe, infrastrukturalne, a także i, można powiedzieć, czasowe. Jest to projekt zatytułowany „Rozwój infrastruktury drogowej pomiędzy powiatem gorlickim, jasielskim i bardejovskim”. Jak państwo widziecie po trzech tarczach herbowych, jest trzech głównych partnerów: powiat gorlicki, powiat jasielski i Prešovský kraj.

Szanowni państwo! Co jest głównym celem projektu? Mówiąc w skrócie, z technicznego punktu widzenia jest to stworzenie układu drogowego, który łączyłyby słowacką drogę nr 77 Šwidník-Bardejov z polską drogą krajową nr 28 Medyka-Zator. Brzmi to dość sucho, jak mówię, technicznie, ale tak naprawdę chodzi o to, żeby połączyć tereny turystyczne o największych, najlepszych, najwspanialszych walorach. Dążymy, proszę państwa, do tego, żeby jak najbardziej wykorzystać potencjał turystyczny zarówno powiatu gorlickiego, jak i całego pogranicza. Dlaczego? Powiem jeszcze na końcu.

Proszę się nie martwić, na fotkach, które będą się tu przewijały, nie jest docelowa wizja, tylko to, co jest dzisiaj. Na wielu odcinkach dróg, które za chwilę przedstawię, po prostu tak wygląda nawierzchnia. Wręcz można powiedzieć, że to wstyd, żeby na takich terenach, łączących tak atrakcyjne turystycznie miejsca, występowały takie drogi, ale już się to zmienia.

Proszę państwa, słówko o finansowaniu projektu. Jak mówiłem, projekt jest ogromny jak na nasze możliwości, a trzeba powiedzieć, że powiat gorlicki jest liderem projektu, partnerem wiodącym. Prawie 7000 tys. euro, przy czym dofinansowanie unijne wynosi 5609 tys. euro jeszcze z drobnymi groszami. Wkład własny, jak państwo widziecie, to ponad 1300 tys. euro. Proszę państwa, można powiedzieć, że to też jest sucha, techniczna tabelka finansowa, ale kryje się za tym naprawdę ogromna cierpliwość i wytrwałość przede wszystkim pana starosty w myśl przysłowia „kropla drąży kamień”. Na początku dofinansowanie wyglądało dla nas bardzo źle. Wręcz można powiedzieć, że proporcje były odwrotne. Wkład własny był bliżej 80% a dofinansowanie bliżej 16%. Trwało to bardzo długo, napisano w tej sprawie mnóstwo pism, odbyto, wydawało się, niekończący ciąg spotkań. W końcu proporcja wygląda tak, jak wygląda. Można powiedzieć, że jest to proporcja marzeń.

Jak państwo widziecie, jest tu podział na poszczególnych partnerów projektu. Partner wiodący to powiat gorlicki. 3500 tys. euro, z czego dofinansowanie to prawie 3000 tys. euro. Powiat jasielski to 3156 tys. euro, z czego dofinansowanie to 2650 tys. euro. Prešovský kraj to 1586 tys. euro, z czego 1348 tys. euro wynosi wkład własny. Widziecie tu pań-

stwo pewną różnicę pomiędzy dofinansowaniem po stronie polskiej a dofinansowaniem po stronie słowackiej. Wynika to z tego, że po stronie słowackiej sprawy te są nieco inaczej regulowane, powiedziałbym, że raczej nieco korzystniej niż u nas. Z przyjacielskich stosunków wynika, że dokonano takiego podziału.

Proszę państwa, rozpiętość dróg jest naprawdę imponująca. Po stronie słowackiej jest to droga Becherov-Konieczna a więc wiodąca do przejścia granicznego w Koniecznej. Po stronie polskiej na terenie powiatu gorlickiego jest to droga Gładyszów-Uście Gorlickie, najbardziej wymagająca naszej interwencji na wielu odcinkach. Droga Klimkówka-Uście Gorlickie, bardzo malownicza trasa wiodąca wzdłuż Jeziora Klimkowskiego. Myślę, że mieliście okazję państwo ją zobaczyć poruszając się w kierunku Wysowej, przynajmniej część z państwa. Ponadto fragment drogi Hańczowa-Wysowa i po stronie powiatu jasielskiego Dębowiec-Cieklin.

Zakres robót wiadomy. Remont nawierzchni jezdni, remont zjazdów, utwardzenie poboczy, oczyszczenie rowów. Wszystko to, czego wymaga nowoczesna infrastruktura.

Łącznie projektem zostaną objęte ponad 34 kilometry dróg, 2,705 kilometra po stronie słowackiej i aż 31,558 po stronie polskiej, z czego na powiat jasielski przypada 6,6 kilometra, a 24,958 kilometra na powiat gorlicki. Rzeczywiście, jesteśmy beneficjentem projektu, jak widać chociażby po kilometrażu, ale też dźwigamy na sobie ciężar bycia partnerem wiodącym.

Tutaj jest, proszę państwa, podział po stronie powiatu gorlickiego na poszczególne gminy. Część odcinków objętych projektem to drogi leżące na terenie gminy Ropa oraz drogi leżące na terenie gminy Uście Gorlickie, przy czym jak państwo widzicie, odcinki zlokalizowane na terenie gminy Uście Gorlickie to prawie 17 kilometrów, a na terenie gminy Ropa – 6 kilometrów.

Okres realizacji. Z formalnego punktu widzenia projekt już się rozpoczął w lutym 2012 roku. Powinien zostać zakończony w listopadzie 2014 roku.

Proszę państwa, kilka zdjęć, jak to wygląda. Jak państwo widzicie, droga rzeczywiście jest bardzo nierówna, bez poboczy, spękana. Jest tu wiele, wiele rzeczy, które trzeba po prostu natychmiast uzupełnić, zmodernizować, żeby były i komfort jazdy, i bezpieczeństwo, żeby połączenie z najważniejszymi, atrakcyjnymi miejscami było szybkie i bezproblemowe.

Proszę państwa, teraz zdanie ogólnej refleksji. Dlaczego w ogóle realizujemy projekty? Dlaczego wdajemy się w tak karkołomne i wydawałoby się na początku niezbyt dobrze rokujące projekty, jak chociażby taki wielki? To nie tylko, proszę państwa, dlatego że leżymy w rejonie przygranicznym i tak wypada, ponieważ mamy takie możliwości i narzędzia.

Otóż, trzeba zdawać sobie sprawę z tego, że granica polsko-słowacka jest wyjątkowo sztuczna. Praktycznie nawet do 1945 roku był to jednorodny teren, który w przeważającej mierze był zamieszkały przez ludzi mówiących bardzo podobnym językiem, prezentujących bardzo podobną kulturę, kulturę przemieszaną. Proszę państwa, do dzisiaj są tego widome znaki. Cerkwie na szlaku architektury drewnianej, które też będziemy wpisywać na listę UNESCO, które państwo widzicie na terenie gminy Uście Gorlickie, w całym powiecie czy nawet w całej Małopolsce, są tak samo doskonale i pięknie reprezentowane po stronie słowackiej. Dzieje I wojny światowej, cmentarze wojskowe, o których zapewne państwo coś niecoś usłyszeliście, tak samo odnajdziecie po stronie polskiej w powiecie gorlickim, jak i po stronie słowackiej.

Pierwsza sztandarowa rzecz, od której nawet powinienem zacząć, to geografia. Beskid jest takim samym Beskidem po stronie polskiej w powiecie gorlickim, jak i po stronie słowackiej. Nie można nie realizować takich projektów, nie można nie zajmować się takimi rzeczami, wiedząc o wspólnocie sięgającej daleko wstecz. Dziękuję państwu za uwagę.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję. Poproszę naszych gości ze Słowacji o zabranie głosu. Myślę, że będziemy się rozumieli, mam nadzieję, że nie tylko mniej więcej. Tylko prośba o to, żeby mówić możliwie wolno.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim).

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo przepraszam. Jest prośba, żeby jednak, przynajmniej częściowo przetłumaczyć, ponieważ nie wszystko jest dla nas w stu procentach jasne. Rozumiem, że pan wójt może nam pomóc. Poproszę może drugi mikrofon, żeby było zwięźlej. Rozumiem, że dotychczasowe chwalenie pana wójta zrozumieliśmy.

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Szanowni państwo, pan dyrektor dotychczas tylko chwali stronę polską za to, że...

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

To zrozumieliśmy.

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

...udało się złożyć wnioski i że będzie on realizowany. Oni poczynili już pewne kroki, rozpoczęli inwestycję. Reszta to wszystko było przychylne, nic krytycznego nie powiedział, tylko nas chwali. Najważniejsze jest, że strona słowacka już rozpoczęła. Zawdzięcza to powiatom, zawdzięcza gminie, a przede wszystkim zawdzięcza Sejmowi, że jest możliwość realizacji takich zadań.

Proszę dalej.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Partnerami są powiat gorlicki i powiat jasielski. Realizują już drugi projekt, a w sumie zrealizowali już osiem projektów.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

O odbyło się spotkanie w Krakowie. Została podjęta decyzja i jest z tego bardzo zadowolony.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Było kilka projektów, ale ten projekt zwyciężył i jest realizowany również w stronę Sanoka. Jest tam podana kwota. Drugi był przy Pieninach, coś tam było. Trzeci jest z Gorlicami i z Jasłem.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Pan dyrektor mówi, że nie 1500 tys. euro tylko 916 tys. euro zostanie wykorzystane na ich prace.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Proponuje, żeby praca szybko przesunęła się na stronę polską, żeby projekt można było wspólnie realizować.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Jest to podpisywanie umowy. Partnerem jest starosta powiatu jasielskiego.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Jest to zdjęcie, gdzie jest realizacja zadania sprzed 2007 roku.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

To jest droga do przejścia granicznego, które było w Koniecznej po naszej stronie.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Jest bardzo zadowolony, że mógł już podpisać umowę z wykonawcą.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Stwierdza, że wszystkie prace są realizowane zgodnie z projektem oraz w terminie.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Część dróg jest węższych, ale część jest o pełnym wymiarze.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Projekt, który przedstawiał, jest już w realizacji. Marzy mu się, żeby następny projekt również był realizowany z powiatem gorlickim, ponieważ współpraca dobrze się układa.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Musi być przyjęty przez obydwie strony.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

To już ciężko tłumaczyć.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimír Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Pan dyrektor bardzo ładnie mówi, że jest to widok na Trzy Koronki – nie mówi Trzy Korony, tylko Trzy Koronki – i dziękuje za uwagę. Pan dyrektor Władysław Kozak.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję za wprowadzenie do tematu. Otwieram dyskusję. Myślę, że było to ciekawe wprowadzenie do tematu, chociaż współpraca transgraniczna w różnych częściach Polski jest intensywna w różnym stopniu, w niektórych w ogóle jej nie ma. Dla mnie jest to temat na co dzień niezbyt obecny, jeżeli chodzi o moją działalność jako posła z Pomorza. Kto z państwa chciałby zabrać głos? Pan starosta, bardzo proszę.

Starosta powiatu gorlickiego Mirosław Wędrychowicz:

Tylko w jednym zdaniu chciałbym powiedzieć, że z regionu Tatry, który nie był tutaj przedstawiony w bardzo dobrym świetle, złożyliśmy wniosek wspólnie ze Słowacją oraz z policją. Mam nadzieję, że będziemy realizować projekt związany z poprawą bezpieczeństwa w obszarze turystycznym polskim i słowackim. Dwa lustrzane projekty, które będą służyły poprawie bezpieczeństwa powodziowego i komunikacyjnego. Myślę, że będzie to też projekt, który w jakimś sensie będzie zabezpieczał wyposażenie zabytkowych obiektów, które mogłyby np. ulec kradzieży. Będzie to monitoring przepływu wody, ruchu pojazdów. Dość interesujący, niewielki, ale w ramach współpracy transgranicznej.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa chciałby zabrać głos? Pan przewodniczący Gałazewski.

Poseł Andrzej Gałazewski (PO):

Właściwie trzy szczegółowe pytania. Pierwsze. W ramach projektów są realizowane inwestycje. Czy są one rozliczane wspólnie? Czy też część słowacka i część polska są rozliczane oddzielnie? Jak są organizowane przetargi? Czy są europejskie czy też oddzielnie są słowackie i oddzielnie polskie?

Drugie pytanie dotyczy projektów miękkich, a właściwie nie projektów. Mam pytanie, czy po stronie słowackiej też jest taka wielokulturowość jak po stronie polskiej. Czy występują tam różne mniejszości, w tym np. łemkowska i polska? Po stronie polskiej mniejszość słowacka jest z kolei w miarę proporcjonalnie znacząca.

Trzecie pytanie. Niezależnie od projektów, które są realizowane, jak wygląda codzienna współpraca policji i straży pożarnych słowackich i polskich?

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś jeszcze chciałby uzupełnić? Bardzo proszę. Pan poseł Krząkała.

Poseł Marek Krząkała (PO):

Dziękuję bardzo. Mam pytanie dotyczące projektów drogowych. Być może był realizowany projekt w celu poprawy bezpieczeństwa, żeby ludzie, którzy tutaj chodzą, mieli np. opaski odblaskowe. Będę mówił głośniej. Jadąc tutaj wczoraj, okazało się, że mijaliśmy kilkanaście osób. Dopiero w ostatniej chwili zobaczyliśmy osoby, które idą poboczem. Pomyślałem sobie, czy w ramach poprawy bezpieczeństwa nie należałoby czegoś takiego zrobić, chyba że taki projekt już był.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos? Bardzo proszę. Kto z panów pierwszy? Pan starosta? Pan wójt, bardzo proszę.

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Panie przewodniczący! Na projekty odbywały się przetargi. Każda strona rozlicza swoje zadania. Partnerstwo jest po to, żeby była współpraca.

Drugie pytanie, czy na Słowacji jest mniejszość. Jest mniejszość. Jest też mniejszość łemkowska. Nie nazywają się, nie chcą się nazywać. W ogóle nazywają się Rusnakami.

Tak na siebie mówią. Jest bardzo dużo społeczności romskiej. Jest ich dużo, bardzo dużo. Myślę, że strona słowacka z problemem mniejszości już dawno się uporała i nie ma tam tak wyraźnych podziałów jak w Polsce, choćby do lat 1975 czy jeszcze nawet 1980. Myślę, że tam problem ten nie istniał.

W tej chwili istnieje problem podziału w kościele, w cerkwiach, ponieważ wyznanie grekokatolickie otrzymało wszystkie cechy, które tam były, a prawosławni w tej chwili otrzymali pieniądze i budują. W efekcie w tej chwili stoją cerkiewki jedna obok drugiej i wszędzie jest po pięcioro ludzi. Wiernych jest niewiele.

Jeżeli chodzi o policję i straż pożarną, spotykamy się. Koleżanka realizowała, komenda powiatowa z komendą powiatową w Bardejovie realizowały program. Myślę, że jest to dobra myśl. Bardzo często spotykamy się na płaszczyźnie bardzo koleżeńskej. Mogę powiedzieć, że jest mi bliżej do Bardejova niż do Gorlic. Tutaj można szybciej jechać, ponieważ od granicy jest mniejszy ruch. Jest to taka niepisana współpraca, ale bardzo bliska. Często się spotykamy i robimy ze słowackimi strażakami różne zawody. Nawet obdarowujemy się sprzętem. W jednej z jednostek straży ochotniczej mamy podarowaną przez Słowację, przez ochotniczą straż pożarną, dobrą pompę typu Honda. Obdarowali nas. Odbywają się zawody, później są jakieś spotkania integracyjne. Jest to mile widziane.

Posel Andrzej Gałazewski (PO):

Mam dodatkowe pytanie, które się z tym łączy. Zadaję je tak samo w miejscowościach, w których mieszkam. Osobiście mieszkam blisko granicy czeskiej. W jakim języku są wydawane rozkazy, kiedy są wspólne ćwiczenia słowacko-polskie?

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Panie przewodniczący, każdy w swoim języku. Kiedy są wspólne, pewna część zajęć jest prowadzona przez stronę polską, pewna część przez stronę słowacką w języku słowackim. Później to już jest różnie.

Posel Andrzej Gałazewski (PO):

Powiem panu, jaką odpowiedź uzyskuję na Śląsku. Zawsze jest to odpowiedź: „Po naszymu”.

Starosta powiatu gorlickiego Mirosław Wędrychowicz:

Może jeszcze uzupełnię na temat współpracy pomiędzy służbami. W projekcie, o którym zacząłem mówić, w ramach Euroregionu Tatry właśnie jest moduł związany z bezpieczeństwem. Polega to na tym, że w kilku miejscach na ważnych węzłowych punktach komunikacyjnych będą kamery wizyjne, które będą udostępnione poprzez Internet dla służb tak po stronie polskiej, jak i po stronie słowackiej. Będą też kamery mobilne, jedna na pojeździe policji, a druga na samochodzie straży pożarnej, które od razu dadzą sygnał i obraz z miejsca zdarzenia. Będzie to sygnał i obraz udostępniony dla turystów. Myślę, że zrobimy jakąś promocję tego. W sytuacji, gdy jakaś grupa będzie przemieszczała się w jakiś obszar, będzie już wiedziała, że jest jakieś utrudnienie, kolizja. Pokażemy również mapy objazdowe.

Będą również radary ultradźwiękowe, które będą mierzyły poziom wód w rzece. Będzie modelowanie zagrożenia powodziowego, jak też wskazanie pewnych obszarów, których nie polecalibyśmy w związku z sytuacją powodziową bądź zagrożeniami powodziowymi. Jest to w ścisłej współpracy ze służbami tak po stronie polskiej, jak i po stronie słowackiej, z policją i ze strażą.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Czy jeszcze?

Starosta powiatu gorlickiego Mirosław Wędrychowicz:

Było jeszcze o opaskach. Jest to chyba ogólnopolska bolączka. Niby jest obowiązek. Wydaje mi się, że chyba dzieciaki do piętnastego roku życia, tak mamy zapisane w prawie, mają obowiązek noszenia opasek, ale z realizacją jest ciężko. Rozdajemy od czasu do czasu, robimy takie akcje w szkołach. Gminy też, ale efekt czasem jest mizerny.

Inspektor w Urzędzie Gminy Uście Gorlickie Elżbieta Wansacz:

Mogę jeszcze odnośnie do opasek?

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo proszę.

Inspektor w Urzędzie Gminy Uście Gorlickie Elżbieta Wansacz:

W ubiegłym tygodniu razem z policją powiatową zorganizowaliśmy taką akcję. Wszystkie dzieci na terenie gminy otrzymały opaski.

Starosta powiatu gorlickiego Mirosław Wędrychowicz:

Pani przewodnicząca, tylko że sytuacja wygląda tak, że opaska jest w domu, a dziecko idzie w określonym ciuchu. Wreszcie można by się było zastanowić, czy nie promować jakiegoś producenta, nie wiem, chociażby jakimś minimalnym drgnięciem, jeżeli chodzi o VAT, pod warunkiem, że wszyje opaskę, że wszyje jakiś materiał odblaskowy w ubranie, szczególnie młodzieżowo-dziecięce. Jeżeli chodzi o opaski, rozdajmy mnóstwo takich rzeczy a efekt jest zerowy. Każdy tornister ma odblask a dzieci już dawno uczą się na pierwszą zmianę. Jest to więc w ogóle nieskuteczne, na razie jest to chybione. Producenci inwestują, ponieważ wszywają, a dziecko wraca do domu o godz. 13.00-14.00, czyli nie o zmroku a tutaj trzeba by było coś zrobić z butem, ze spodniami, z kurtką. 1% VAT-u i wszywają.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Wówczas cały kraj by chodził w odblaskach.

Starosta powiatu gorlickiego Mirosław Wędrychowicz:

Chyba o to chodzi.

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Być może jest to pomysł na nową modę.

Bardzo proszę, jeszcze pan dyrektor. Bardzo proszę.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimír Kozák:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Jest bardzo dobra współpraca nie tylko z powiatami Bardejov i Gorlice, ale po całej słowackiej stronie. Pan dyrektor reprezentuje, jest dyrektorem wojewódzkiego zarządu dróg w Prešov.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimír Kozák:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Sytuacja jest taka, że mamy nieprzystosowane drogi. Zakłady, które posiadają TIR-y, świadczą transport, chcą jeździć po najbliższych drogach. Tym razem pan dyrektor też chwali, że powiat gorlicki jest dobry, ponieważ pozwala jeździć. Tak jest.

Myślę, panie dyrektorze, że kiedy będzie wybudowana droga, położona nowa nawierzchnia, będziemy przestrzegać. Pan starosta niech dzisiaj bije się w piersi, że wyda zarządzenie, że nie będą wydawane zezwolenia. Kiedy jest odpowiednia nośność, tylko taki transport musi jechać, a nie TIR-y po drodze, na której nośność jest osiem ton. Dobrze by było, żeby wcześniej o tym pomyślano, żebyśmy nie musieli jechać z Prešova do Barwinka na Duklę, tylko żebyśmy mogli przejechać tutaj przez Konieczną. Niestety, taka jest prawda. Droga po polskiej stronie pewnie ma nośność dwanaście ton, tylko dwanaście ton. TIR-y ważą trochę więcej. Droga, która jest w tej chwili, co było prezentowane na zdjęciach, została mocno zniszczona poprzez to, że nie da się upilnować. Nie jest to wina starosty ani naszego dyrektora powiatowego zarządu dróg, ponieważ zawsze znajdują taki czas, kiedy nikt nie stoi na drodze i przejadą.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Wójt gminy Uście Gorlickie Dymitr Rydzanicz:

Pan dyrektor mówi, że za dwa tygodnie spotka się komisja i ustali, na których drogach będzie jaka nośność. Myślę, że komisja niewiele pomoże, ponieważ jak nasza droga będzie wybudowana i nawierzchnia będzie położona, droga będzie już miała określoną nośność. Na pewno dobrze by było, panie dyrektorze, gdyby komisja i strona słowacka nie próbowały ustalić, że przez Konieczną będą jeździły TIR-y.

Dyrektor Zarządu i Utrzymania Dróg Presovskiego Kraju w Bardejovie Vladimir Kozak:

(wypowiedź w języku słowackim)

Przewodnicząca poseł Agnieszka Pomaska (PO):

Bardzo dziękuję, panie dyrektorze. Dziękuję panu wójtowi za tłumaczenie, kreatywne tłumaczenie, ale rozumiem, że w dobrej wierze, żebyśmy wszyscy wszystko rozumieli.

Chyba wyczerpaliśmy dyskusję w tym punkcie. A więc bardzo dziękuję.

Jak rozumiem spotykamy się o godz. 16.00 i wychodzimy. O godz. 16.00 przed wejściem. Będziemy wizytować park zdrojowy, pijalnię wód mineralnych. Jak rozumiem, będzie to połączone z degustacją. Później o godz. 19.00 podsumujemy dzisiejszy dzień na trzecim i ostatnim posiedzeniu Komisji.

Bardzo dziękuję. Zamykam drugie w dniu dzisiejszym posiedzenie Komisji.